

فلسفه تکنولوژی

دریچه‌ای به سوی توسعه کشاورزی

مؤلفین:

مهدخت منصوری واجوری

سید جمال فرج‌اله حسینی

سید مهدی میردامادی

سرشناسه	: منصوری واجاری، مهدخت، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: فلسفه تکنولوژی دریچه‌ای به سوی توسعه کشاورزی/مهدخت منصوری واجاری، سیدجمال فرج‌اله حسینی، سیدمهدی میردامادی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۷ص: جدول، نمودار، ۲۲ × ۲۹ س.م.
شابک	: ۱۸۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۵۳۶۳-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: کشاورزی -- ترویج
موضوع	: Agricultural extension work
موضوع	: تکنولوژی -- فلسفه
موضوع	: Technology -- Philosophy
موضوع	: کشاورزی -- انتقال تکنولوژی
موضوع	: Agriculture -- Technological transfer
شناسه افزوده	: فرج‌اله حسینی، سیدجمال، ۱۳۳۹ -
شناسه افزوده	: میردامادی، سیدمهدی، ۱۳۲۸ -
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات
شناسه افزوده	: Islamic Azad University, Publication
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر
رده بندی کنگره	: ۵۴۴S/م۷۸۸۰۹۷
رده بندی دیویی	: ۷۱۵/۶۳۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۶۳۴۵۲

عنوان: فلسفه تکنولوژی: دریچه‌ای به سوی توسعه کشاورزی

مولفین: مهدخت منصوری واجاری، سید جمال فرج‌اله حسینی، سیدمهدی میردامادی

چاپ اول: تابستان ۹۷

تیراژ: ۲,۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۸۰,۰۰۰ ریال

ویراستار علمی و ادبی: دکتر سیدمهدی میردامادی

ناشر: سازمان چاپ دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه آزاد واحد اسلامشهر - معاونت پژوهش

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۵۳۶۳-۷

طراح جلد: ساجده معتمدی

فهرست مطالب

پیشگفتار

فصل اول: کلیات	۹
الف- تعاریف و مفاهیم تکنولوژی	۱۰
ب- تکنولوژی و تاریخ	۲۰
ج- تکنولوژی قدیم و جدید	۲۲
فصل دوم: فلسفه تکنولوژی	۲۶
الف- دیدگاه‌های فلسفه تکنولوژی	۲۷
ب- رویکردهای فلسفی مرتبط با تکنولوژی	۳۲
فصل سوم: توسعه و کاربرد تکنولوژیک	۵۵
فصل چهارم: توسعه کشاورزی	۶۰
الف- تکنولوژی و توسعه کشاورزی	۶۱
ب- فلسفه و توسعه کشاورزی	۶۷
فصل پنجم: گفتمان تضاد در تفکر تکنیکی	۷۱
فصل ششم: واکاوی ارتباط فلسفه و تکنولوژی در روکرد توسعه کشاورزی (در قالب یک پژوهش میدانی)	۷۷
ضمایم	۱۳۶
فهرست منابع	۱۴۱

پیشگفتار:

امروزه توسعه کشاورزی با توسعه تکنولوژیکی آمیخته است و درحقیقت می‌توان ادعا نمود که توسعه کشاورزی بدون اتکاء به توسعه تکنولوژیکی امری بعید به نظر می‌رسد. تکنولوژی دارای معنا و مبانی فلسفی ویژه‌ای است که ماهیت خاص خود را دارا بوده و قادر است بر ارکان گوناگون زندگی مادی و معنوی بشر مؤثر واقع شده و جهان‌بینی، ایدئولوژی و نظام ارزشی خاصی را در جوامع انسانی برانگیزد و توجه نکردن به آن می‌تواند نظم و هماهنگی حاکم بر طبیعت را مخدوش نموده و با هنجارها و ارزش‌ها در تعارض قرار گیرد و بقای بشر را تهدید نماید.

با توجه اینکه گوهر هستی در اندیشه و گوهر اندیشه در پرسش تجلی می‌یابد و با نظر به اینکه تکنولوژی، جزئی جدانشدنی از هر علمی بشر است و کلیه کائنات و حیات انسانی را از حضور مبهم، مؤثر و پیچیده خود متأثر ساخته و نقشی غیر قابل انکار و بی‌بدیل در راستای توسعه دارد، پرداختن به زمینه‌های فلسفی معنای آن با نگاهی پرسشگرانه و متأثر از حکمتی متعالی به منظور ترسیم جامعه روستایی و کشاورزی مرفعی‌تر، متکامل‌تر و غایت‌مدارانه‌تر کاملاً ضروری و بدیهی به نظر می‌رسد.

این کتاب حاصل پژوهشی در قالب سئواله سری اینجانب می‌باشد که با هدف واکاوی و تحلیل ارتباط فلسفه و تکنولوژی در رویکرد توسعه کشاورزی، انجام شده و مشتمل بر شش فصل است. در فصل اول کلیاتی درباره تعاریف و مفاهیم تکنولوژی از دیدگاه ارسطو، سمندان گوناگون ارائه شده و ارتباط تکنولوژی و تاریخ و همچنین تفاوت تکنولوژی‌های قدیم و جدید مورد بحث قرار گرفته است. در فصل دوم دیدگاه‌های موجود درباره فلسفه تکنولوژی و همچنین رویکردهای فلسفی مرتبط با تکنولوژی مورد تحلیل قرار گرفته است. فصل سوم شامل شرحی بر توسعه و مفهوم سلوک تکنولوژیک است. فصل چهارم با تأکید بر توسعه کشاورزی، به بررسی ارتباط «تکنولوژی و توسعه کشاورزی» و نیز اندیشه فلسفه و توسعه کشاورزی پرداخته است. در فصل پنجم، گفتمانی تحت عنوان «گفتمان تضاد در تفکر تکنیکی» از زبان نگارنده مورد تحلیل قرار گرفته و در فصل ششم نتایج پژوهشی میدانی پیرامون موضوع «واکاوی ارتباط فلسفه و تکنولوژی در رویکرد توسعه کشاورزی» به تفصیل مورد بحث قرار گرفته است. لازم به ذکر است نتایج بدست آمده حاصل انجام مصاحبه با تنی چند از استادان فلسفه و آگاهان بخش تکنولوژی بوده و تحلیل یافته‌ها با روش تحقیق کیفی تحلیل گفتمان مبتنی بر رویکرد لاکلا و موف انجام شده است.

لازم می‌دانم از همکاری و همراهی صمیمانه آقایان: دکتر شاپور اعتماد عضو هیأت علمی گروه مطالعات علم در مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، دکتر موسی اکرمی عضو هیأت علمی گروه فلسفه علم دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، دکتر حسین شیخ رضایی عضو هیأت علمی گروه مطالعات علم در مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، دکتر علیرضا منصوری عضو هیأت علمی گروه

فلسفه علم در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، دکتر مهدی معین‌زاده عضو هیأت علمی گروه فلسفه علم در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، دکتر علیرضا منجمی عضو هیأت علمی گروه فلسفه علم در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، دکتر امیر حیدری عضو هیأت علمی گروه پژوهشی آینده‌اندیشی در مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، دکتر آرش موسوی عضو هیأت علمی گروه پژوهشی اخلاق علم و فناوری در مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، دکتر هادی صمدی عضو هیأت علمی گروه فلسفه علم دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، دکتر علی معظمی - دکتری فلسفه علم- و دکتر یاسر خوشنویس پژوهشگر و کارشناس پژوهشکده فناوری ایران و عضو ستاد نانو تکنولوژی کشور، که امکان گفتگو و انجام مصاحبه حضوری را برای اینجانب فراهم نمودند، تشکر کنم. همچنین از آقایان پرفسور اندرو فینبرگ¹ (Andrew Feenberg) و پروفیسور جوزف پیت² (Joseph Pitt) و پروفیسور مک کنزی وارک³ (McKenzie Wark) که از طریق ایمیل و مکاتبه در این پژوهش مرا همراهی نموده و بی‌دریغ پاسخگوی سؤالاتم به‌دند، سپاسگزارم.

از زحمات و حمایت‌های استادان بزرگوارم جناب آقای دکتر سید جمال فرج‌اله حسینی، جناب آقای دکتر سید مهدی میردامادی و جناب آقای دکتر علی اکرمی که در مراحل مختلف انجام مطالعه و پژوهش صادقانه در کنارم بودند، صمیمانه قدردانی می‌کنم. بی‌تردید انتقادات، پیشنهادات و نظرات ارزشمند حامیان و معتمدان محترم در افزودن کیفیت این اثر نقش قابل توجهی خواهد داشت و من این نظرات را مغتنم می‌دانم.

مهدخت منصوری واجاری

1- Canada Research Chair in Philosophy of Technology, School of Communication Simon Fraser University

2- College of Liberal Arts & Human Sciences, Virginia Tech, Department of Philosophy

3- Professor of Culture and Media Studies; Eugene Lang College of Liberal Arts